

11. Овчарук, О. В. (2023). Інформаційно-цифрове середовище закладу загальної середньої освіти: аналіз поняття у контексті цифровізації. *Цифрова трансформація освіти України в умовах воєнного стану*. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/735064/1/Ovcharuk_zvitna%202023.pdf

12. Liashenko, O., Spirin, O., Lytvynova, S., Pinchuk, O., Ovcharuk, O., & Sukhikh, A. (2024). Conceptual fundamentals for the digitalisation of the educational environment in general secondary education institutions. *Information Technologies and Learning Tools*, 102(4), 1–25. <https://doi.org/10.33407/itlt.v102i4.5829>

13. Державна служба якості освіти України. (2024). Забезпечення успішної цифрової освіти і навчання: рекомендації Європейської ради. https://sqe.gov.ua/zabezpechennya-uspishnoi-cifrovoi-osvi/?utm_source=chatgpt.com

14. Міністерство освіти і науки України. (2024). Стратегічний план діяльності Міністерства освіти і науки України до 2027 року. Освіта переможців. https://ru.scribd.com/document/782423555/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F-%D0%9C%D0%9E%D0%9D-%D0%94%D0%BE-2027?utm_source=chatgpt.com

Нечаєва І.А.,
к.е.н., доцент,
Сосновський М.,
здобувач третього (наукового) рівня вищої освіти,
Національний університет «Запорізька політехніка»

ІНСТРУМЕНТИ ЦИФРОВОГО МОНІТОРИНГУ ВПЛИВУ МІЖНАРОДНОЇ ДОПОМОГИ НА СТІЙКІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ У ПЕРІОД ВІЙНИ

Від початку повномасштабної війни Україна отримала багаторівневу міжнародну допомогу – фінансову, експертну, технічну та інституційну, яка дозволила забезпечити стійкість фінансової системи й сприяла відновленню та модернізації економіки [табл. 1].

Таблиця 1 - Міжнародна допомога Україні під час війни

Сфера підтримки	Основні напрямки та приклади	Партнери/інструменти
Стійкість фінансової системи	- Реформування нормативно-правової бази - Підвищення прозорості, підзвітності та ефективності фінансових ринків - Проактивні регуляторні втручання для стабілізації банківської системи	МВФ, Світовий банк, ЄБРР, Європейська комісія, ОЕСР
Відновлення та реконструкція	- Оцінка потреб на \$486 млрд протягом 10 років - Залучення приватних та іноземних інвестицій - Розвиток ринків капіталу - Страхування воєнних ризиків для інвесторів (проект \$435 млн) - Законодавчі реформи для підтримки страхування інвестицій - Партнерство з Лондонською фондовою біржею	ЄБРР, IFC, Європейська комісія, Франція, Horizon Capital, ОЕСР, Лондонська фондова біржа, TheCityUK
Управління державним боргом та фінансування	- Надання довгострокових позик на пільгових умовах - Піки погашення боргу у 2025–2026 рр. - Реструктуризація боргу (зупинка виплат до 2027 р.) - Позика G7 на \$50 млрд під заставу заморожених російських активів - Підвищення “стелі” державних гарантій для проєктів відновлення	G7, МВФ, Світовий банк, ЄІБ, ЄБРР, KfW, приватні кредитори, Група кредиторів України
Підтримка реформ та розвитку	- Зменшення ролі держави у банківському секторі - Стратегія розвитку фінансового сектора до 2025 р - Реалізація понад 200 проєктів технічної допомоги - Реформи у сфері захисту прав споживачів фінпослуг та фінансової грамотності - Проєкт технічної допомоги з фінансової освіти - Законодавчі реформи корпоративного управління - Підтримка пенсійної реформи	МВФ, Світовий банк, ЄБРР, USAID, Європейська комісія, ОЕСР, Міністерство фінансів Нідерландів

Впровадження інструментів цифрового моніторингу міжнародної допомоги у період війни є необхідним з кількох причин [2; 3]:

- дозволяють відслідковувати хід реалізації проєктів, забезпечуючи відкритий доступ до даних для громадськості, донорів і державних органів;
- в умовах нестабільної економічної ситуації цифровий моніторинг допомагає оперативно виявляти проблеми, коригувати стратегії і мінімізувати ризики, пов’язані з нецільовим використанням допомоги;
- сприяють впровадженню стандартів ЄС у бухгалтерському обліку, аудиту та фінансовій звітності;

- дозволяють уникнути дублювань, підвищити ефективність розподілу ресурсів, забезпечити цілісність фінансової системи, оптимізувати координацію між донорами і реципієнтами;

- спрощують процес подачі реципієнтами проєктів міжнародної допомоги регулярних звітів, знижуючи адміністративне навантаження і підвищуючи якість даних [4];

- дають змогу оперативно оцінювати вплив іноземної допомоги на стійкість бізнесу, адаптувати стратегії розвитку та забезпечити економічну стабільність навіть під час війни [5].

Основні цифрові платформи, які забезпечують облік, звітність та моніторинг міжнародної допомоги, представлені в табл. 2 [6; 7; 8; 9; 10].

В контексті моніторингу міжнародної допомоги важливою, на нашу думку, є інтеграція цифрових платформ, що зможе забезпечити повний цикл моніторингу: від первинної події до відображення у публічних реєстрах і аналітичних системах [рис. 1]:

1) Prozorro та Prozorro.Sale забезпечують первинний збір даних про закупівлі та продажі, які автоматично передаються на портал spending.gov.ua для прозорого відображення руху коштів;

2) ЄДЕССМ координує інформацію про будівельні проєкти, які фінансуються міжнародною допомогою, з реєстром міжнародних проєктів proifi.gov.ua, що у свою чергу передає дані для бюджетного моніторингу;

3) ДІА інтегрує бюджетні та соціальні дані, роблячи їх доступними для громадян через зручний інтерфейс;

4) ЄІССС інтегрується з ДІЄЮ, забезпечуючи швидкий доступ до соціальних виплат;

5) ДПС здійснює автоматичний обмін інформацією про доходи, отримані через цифрові платформи, з міжнародними податковими органами [11; 12].

Функціонування інтегрованої системи цифрового моніторингу міжнародної допомоги забезпечить прозорість, підзвітність та ефективність використання ресурсів на всіх етапах - від планування до реалізації проєктів, що

підвищить довіру до процесів розподілу допомоги та сприятиме стійкості українських підприємств у період війни.

Таблиця 2 - Цифрові платформи для моніторингу міжнародної допомоги

Платформа / система	Опис / Призначення	Ключові функції	Посилання
Prozorro	Система публічних електронних закупівель	Прозорість у сфері державних закупівель	prozorro.gov.ua
Prozorro.Sale	Електронні аукціони з продажу держмайна	Відкритість у сфері продажу активів	prozorro.sale
ЄДЕССМ	Електронна система в сфері будівництва	Моніторинг об'єктів, у т.ч. за міжнародні кошти	e-construction.gov.ua
Дія	Державний сервіс цифрових послуг	Доступ до держпослуг та документів онлайн	diia.gov.ua
Єдиний веб-портал використання публічних коштів	Веб-портал використання публічних коштів	220+ млн транзакцій; рух коштів	spending.gov.ua
Є-data ІАС «Прозорий бюджет»	Інформаційно-аналітична система у форматі відкритих даних	Інструмент громадського контролю за плануванням та використанням публічних коштів	https://edata.gov.ua/
Державний веб-портал бюджету для громадян	Бюджет для громадян	BOOST-аналіз, візуалізація показників	openbudget.gov.ua
IFIs projects	Реєстр проєктів МФО	Інформація про міжнародні проєкти	proifi.gov.ua

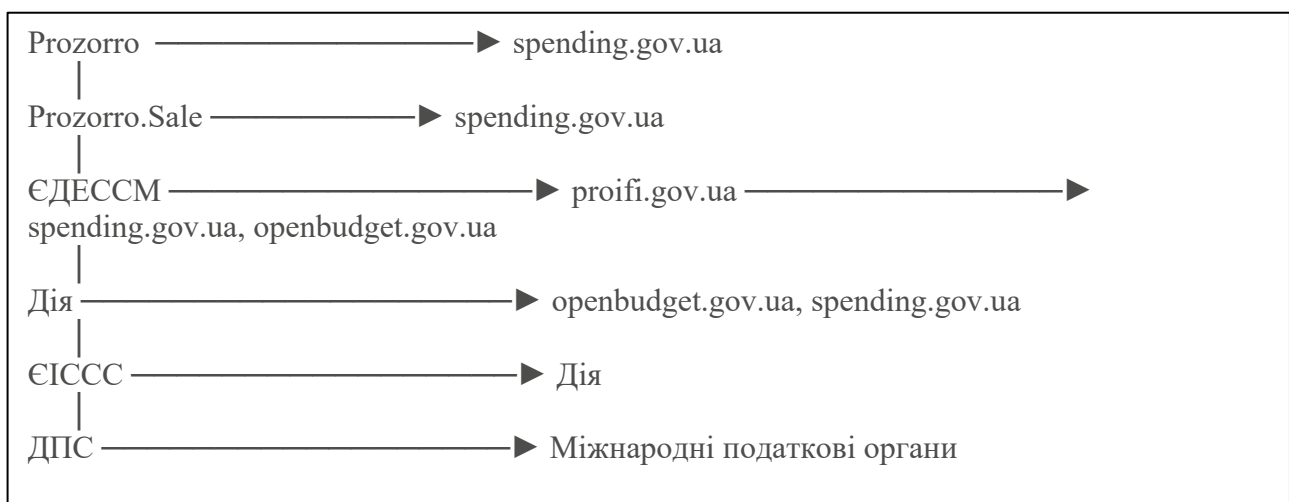

Рис. 1 - Схематичне відображення зв'язків цифрових платформ в процесі моніторингу міжнародної допомоги

Список використаних джерел

1. OECD. (2025). *Mapping Ukraine's financial markets and corporate governance framework for a sustainable recovery*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/866c5c44-en>
2. Нечаєва, І. А., & Шиловець, І. О. (2024). Цифрова трансформація регіонів України: проблеми, рекомендації, перспективи. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*, (6), 137–145. <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2024-6-137-145>
3. Міністерство освіти і науки України. (n.d.). Моніторинг проєктів міжнародної технічної допомоги. https://mof.gov.ua/uk/monitoring_of_international_technical_assistance_projects-422
4. Міністерство освіти і науки України. (n.d.). Реципієнти проєктів МТД мають подати звіти моніторингу. <https://mon.gov.ua/news/retsipienti-proektiv-mtd-mayut-podati-zviti-monitoringu>
5. Ахромкін, Є. М., Вахлакова, В. В., & Кучменко, В. О. (2023). Моніторинг проєктів міжнародної технічної допомоги для Міністерства освіти і науки України. *Ефективна економіка*, (5). <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.5.12>
6. Барич-Тіновська, Л. П., & Дурман, О. Л. (2022). Сучасні цифрові інструменти підвищення прозорості та ефективності використання публічних коштів. *Таврійський науковий вісник. Серія: Публічне управління та адміністрування*, (3), 14–22. <https://doi.org/10.32851/tnv-pub.2022.3.2>
7. Шаповал, Н., Федосєнко, М., Грибановський, О., & Терещенко, О. (2022). Повоєнне відновлення України. Нові ринки та цифрові рішення. <https://kse.ua/wp-content/uploads/2022/09/Digital-instruments-in-Ukrainian-recovery.pdf>
8. Іжевський, П., Самарічева, Т., & Кудельський, В. (2024). Цифрові інновації в розвитку малого бізнесу. *Економіка та суспільство*, (63). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-78>
9. OECD. (2024). *Підвищення стійкості шляхом прискорення цифрової трансформації бізнесу в Україні*. https://www.oecd.org/content/dam/oecd/uk/publications/reports/2024/05/enhancing-resilience-by-boosting-digital-business-transformation-in-ukraine_c2e06e50/5d9e86a7-uk.pdf

10. Реєстр проєктів міжнародних фінансових організацій.
<https://proifi.gov.ua/>

11. Міністерство фінансів України. Уряд схвалив законопроект щодо впровадження міжнародного обміну інформацією про доходи, отримані через цифрові платформи. https://mof.gov.ua/uk/news/uriad_skhvaliv_zakonoproiekt_shchodo_vprovadzhennia_mizhnarodnogo_obminu_informatsiieiu_pro_dokhodi_otrimani_cherez_tsifrovi_platformi-5144

12. Міністерство фінансів України. Мінфін обговорив з операторами цифрових платформ концепцію запровадження звітності про доходи своїх користувачів. https://mof.gov.ua/uk/news/minfin_obgovoriv_z_operatorami_tsifrovikh_platform_kontseptsiiu_zaprovadzhennia_zvitnosti_pro_dokhodi_svoikh_koristuvachiv-4746

Ніколаєнко В. Л.,
кандидат соціологічних наук,
Інститут соціології НАН України
Ніколаєнко Л. Г.,
кандидат філософських наук, доцент,
незалежний дослідник

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЯК СИСТЕМА ДІЙ ТА СОЦІАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Поняття цифрової трансформації (англ. digital transformation – DT) вже за своїм визначенням звучить як комплекс дій. Залишилося лише зрозуміти, що це за дії за своєї формою, за своїм призначенням та за своїми соціальними наслідками. Відомо, що за формою – це дії, спрямовані на переведення аналогових даних в цифровий формат (позначення цифрою), а за призначенням – оптимізація управлінських технологій. Що до соціальних наслідків, то тут виникає море питань, адже ми маємо справу з трансформацією соціальності, а отже й свідомості.

Загалом прийнято вважати, що означені дії, спрямовані на оптимізацію системи управління базовими технологічними процесами. Проте таке визначення саме внаслідок його граничної абстрактності може розглядатися: